

Konstantin, vojín Kristův

Konstantin byl student, kterého jsme takřka neznali. Říkali jsme mu sice Kost'a a on proti tomu nic nenamítal, ale nerozuměli jsme mu. Když si porušil své jméno a začal chodit v polovojenském dresu a armádní čapce, na tričku nápis azbukou, nevěděli jsme, co to znamená. Na náš údiv a i odmítavé postoje odpovídal bezelstným úsměvem, který měl na míle daleko k vojáckému siláctví. Kdo by čekal, že bude třímát v kapse butylku vodky a v ruce papirosu, mýlil by se. Kost'a si sedl si do lavice, která mu trochu byla malá, a napil se mléka nebo kofoly. Dělal dojem chlapce, který by neublížil mouše.

Co všechno se skrývalo za jeho slavjanofilstvím či rusofilstvím? Úcta k dědečkovi, který bojoval ve Svobodově armádě? Nepochybně také. Zájem o ruské válečné filmy typu „*Oni sražalis za Rodinu*“ líčících se sentimentálním patosem nebo nepatetickou věcností hrdinství frontových vojáků Velké vlastenecké války? Vojenské písničky jako *On ně věrnulsja iz boja* nebo *Synovja uchodjat v boj*? Pokud choval Kost'a obdiv k Žukovovi, Kutuzovovi, Alexandru Něvskému či Dmitriji Donskému, k vojevůdcům na Kulikově poli, u Borodina nebo u Dukly, potom proto, že v nich spatřoval zachránce; zachránce Ruska a Evropy – před Hitlerem, Napoleonem nebo Džingischánem. Nadšení nad bohatýry ruských bylin, jako byl Ilja Muromec, osvoboditeli z mongolského či tatarského jha, je ostatně kusem české tradice, právě tak jako okouzlení ryzím lidstvím, „složitou prostotou“ Rudoarmějců, které vyzpíval básník VLADIMÍR HOLAN.

Co se však skrývalo za Kost'ovou láskou k armádě, vojsku, militariím? Myslím si, že to byla forma protestu proti českému dnešku: proti naší malosti, přizemnosti, ustrašenosti. Ve věku bez hrdinů, bez víry v ideály a bez ochoty k oběti toužil Kost'a po hrdinství. Divíme se, že jeho gěroj byl voják?

Dobře, ale co má voják společného s Kristem? První křesťané, k nimž mají pravoslavní křesťané mnohem blíže než my evangelíci či katolíci, se nejednou rekrutovali z vojáků římských legií. Apoštol Pavel v Listu Efezským oblékl ideálního křesťana do zbroje římského vojáka. Miles Christi, Kristův vojín. Velkým nebeským bojovníkem byl *archanděl Michael*, který se svými anděly vybojoval slavný nebeský boj s drakem. Velkým pozemským bojovníkem byl například Kost'ův patron, *císař Konstantin*, který spatřil kříž jako znamení, v němž bude *vítězit*.

Boj na nebi, boj na zemi, boj ve vlastní duši. Každý křesťan je povolán k tomu, aby bojoval svůj křesťanský boj s Kristovými nepřáteli: s hříchem a jeho exponenty. Máme bojovat především uvnitř, s tím d'áblíkem v nás. Některým je čas od času souzeno bojovat se vtělenými d'ábly, kteří se vetřeli mezi nás. „*Bojuj dobrý boj víry, abys dosáhl věčného života*“ (1Tm) píše apoštol svému žáku. „*Snášej se mnou všechno zlé jako řádný voják Krista Ježíše*“ (2Tm 2,3). A končí slovy: „*Neboť já již budu obětován, přišel čas mého odchodu. Dobrý boj jsem bojoval, běh jsem dokončil, víru zachoval. Nyní je pro mě připraven vavřín spravedlnosti, který mi dá v onen den Pán, ten spravedlivý soudce. A nejen mně, nýbrž všem, kdo s láskou vyhlížejí jeho příchod.*“ (2Tm 4,6-8)

Milý Kost'o, dobojovals; čeká tě přeřazení z církve bojující, „ecclesia militans, do církve zvítězilé, ecclesia triumphans. Kdybys měl pravoslavný pohřeb, mohli bychom v pohřební liturgii zaslechnout slova, která nechal pomyslně zaznít ruský básník BORIS PASTERNAK nad hrobem hrdiny svého velkého románu, Jurije Živaga: „*nadgroбноje rydanije tvorjašče pešň alliluja*“ „*pláč nad tvým hrobem v radostné aleluja*.“ Ty by sis možná přál spíš vojenské salvy než otpěvanije popa. Střelba z pušek i církevní zpěvy mají jedno společné. Vyhánějí z našich očí slzy, protože směřují náš zrak vzhůru: k palmě vítězství, ke koruně života, „vítěznému věnci života“ (Zj 2,10). *Dobrý boj jsi bojoval, víru jsi zachoval. Nyní je pro tebe připraven vavřín spravedlnosti.*